ואם לאו יהא נדבה. אע"ג דבפ"ק דר"ה (דף ו.) דרים ליה לענין כל תחתר דלא שייך לאחר שחיטה הכא דרים מפשמיה דקרא דמשמע דקרי ליה לנדר נדבה: **זבחים** בסתם לשמן הן עומדין. ואיט פסול עד שיסיח שלא לשמן [וא"ת בפ"ק דחולין (דף יב:) בעי ר"י אי קטן יש לו מחשבה וכו' ופי' בקונטרס כגון בשחיטת קדשים דליף ברים זבחים דבעי לשמה ושחט קטן עולה לשמה מי הוי כווכה או לא הא משמע הכא דמסתמא נמי כשר ואיט פסול עד שיסיח שלא לשמן] וי"ל דסתמא דקטן נרע דאין לו דעת להבין שהן קדשים וסבור שהן חולין והוה ליה מחשבה ופסול כדאמר בפרק בית שמאי (לקמן דף מו:) לשם חולין כשירין משום חולין פסולה והאי קטן אפילו אומר יודע אני שהן קדשים ולשמן אני מחכוין מיבעיא לן אי כווכתו כווכה או דילמא לא מהני אם אין מעשיו מוכיחין: **סתם** אשה לאו לגירושין עומדת. ואפי' זיבתה תחת בעלה מכל מקום לאו להתגרש בגט זה עומדת וגם אם לא ילדה הבעל לא יגרשנה *אלא שלא תשמשנו ומתוך האמילה מיתרצא מה שמקשים בסוף פרק שני דגיטין (דף כג.) דאמר עובד כוכבים אדעתא דגרשיה עביד ואיט כשר לכתוב את הגט ובפ' שני דעבודה זרה (דף כו:) אמרי' יומל ארמאי ואל יומל כותי משום דכותי מתכוין לשם הר גריזים [והתם נמי] בעינן לשמה כדדרשינן (שם דף כז.) מלה' המול (יומל) ואפי' הכי מכשרינן ארמאי דיש לחלק בין גט למילה כמו שמחלק כאן בין זבחים לגט *הא סתמא פסול משום דסתם אשה לאו לגירושין קיימא ולכך נמי [בעובד כוכבים] פסול אע"ג דעביד סתם אבל מילה סתמא לשמה קיימא כמו זבחים הילכך עובד כוכבים כשר אע"ג דעביד סתם: **הא** לשם פסח וסתמא כשר. פי' בקונטרס ד] דסוף שחיטה סתמא אשחחיט ותימה כיון דאמר בתחילת שחיטה לשם פסח *וכי כל שעה יש לו לדבר עד שיגמר שחיטתו וגרלה לפרש דבשחי עבודות אייני כגון דשחיט לשם פסח וקיבל סתם ומיהו בפרק תמיד נשחט (פסחים דף נח:) מיבעי לן לי בעבודה אחת תגן לו בשחי עבודות ועבודה אחת הייט כדפירש הקונטרס ויש לישב דאפילו אם יתימי לומר לשם פסח וסתמא פסול [אפ"ה] אין צריך לדבר כל שעה אלא שבתחילת שחיטה יאמר שעושה כל השחיטה לשם שחיטה פסח:

אתנו בית דין דלא לימא לשמה דילמא אתי למימר שלא לשמה. בשמעתא קמייתא דגיטין (דף ג.) דמפרש דלכך לא תיקנו לומר בפני נכתב לשמה למ"ד לפי שאין בקיאין לשמה משום דאי מפשא ליה לדיבורא אתי למיגזייה לא הוי מלי למימר דילמא אתי למימר שלא לשמה דמי הוא שוטה כל כך שיתנו גט לאשה זו שנכתב לשמה והוא אומר שלשם אחרת נכתב אבל אדם הבשחט קרבן פעמים שטועה וסבור שהוא קרבן אחר וכן המקבל ומוליך וזורק: *) **קיימי** בית דין ומתני ט'. יש תימה למה לו להאריך כל זה הא בהדיא אמר סתמא כשר **ונראה לפרש** דמי שלא היה בלבו" הייט שלא אמר בהדיא לשם אחד ה] מכל מקום אבל חשב בלבו למה שדיבר להיות הא סתמא פסול **) להכי [דייק] מתני' בית דין וכי מתני בית דין דלא לימא בהדיא ובמחשבה סגי ומאי אתי לידי פסול שלא יחשב כלל ויסחוט סתמא ויפסל:

בסופרים העשויין להתלמד עסקינן. ואפילו למאן דאמר בפרק קמא דעירובין (דף יג.) גבי מגילת סוטה דמוחקין אותה מן התורה אף על גב דבעינן לשמה ואף על גב דתורה

*) עיין ס"ק **) ועי' רש"ק

גדר הוא אלא אם כמה שנגדרת עשית, והא נדר, ואם לא, נדבה יהא ונדבה מי שרי לשנויי בה. אמר ליה רבינא לרב פפא לא הוית גבן באורתא בתחומא, בי הרמך, הרמי רבא מילי מעלייתא אהדדי וישני להו, מאי מילי מעלייתא? תנן כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן רבי טעמא דשלא לשמן הא *סתמא עלו נמי לבעלים לשם חובה אלמא סתמא נמי כלשמן - דמי ורמינהי *כל הגט שנכתב שלא לשם אשה פסול ותסתמא נמי פסול? אלא זבחים בסתם לשמן עומדין אשה בסתמא לאו לגירושין עומדת, וזבחים בסתמא בשירין מגלן אילימא מהא דתנן כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן רבי ולא קתני שלא נזבחו לשמן רבי גט נמי הקתני כל הגט שנכתב שלא לשם אשה פסול ולא קתני שלא נכתב לשם אשה פסול אלא מהא (ה) *דתנן כיצד לשמן ושלא לשמן: לשם פסח ולשם שלמים טעמא דאמר "לשם פסח ולשם שלמים" הא לשם פסח וסתמא כשר אלמא סתמן כלשמן דמי דילמא שאני התם דאמר *כל העושה, על דעת ראשונה הוא עושה אלא מסיפא שלא לשמן ולשמן: לשם שלמים ולשם פסח טעמא דאמר "לשם שלמים ולשם פסח הא סתמא ולשם פסח כשר, דילמא שאני התם דאמר *יוכיח סופו על תחילתו אי נמי איידי דתנא לשמן ושלא לשמן תנא נמי שלא לשמן ולשמן אלא מהא *לשם ששה דברים הזבח נזבח לשם זבח לשם זובח לשם (ג) שם לשם אשים לשם ריח לשם ניחוח והחטאת ואשם לשם חטא א"ר יוסי אף מי שלא היה בלבו לשם אחת מכל אלו כשר שתנאי בית דין הוא אתנו בית דין דלא לימא לשמו דילמא אתי למימר שלא לשמו ואי סלקא דעתך סתמא פסול קיימי בית דין ומתני מלתא דמיפסיל ביה וגבי גט דסתמא פסול מנלן אילימא מהא דתנן *היה עובר בשוק ושמע (ג) סופרים מקרין איש פלוני גירש פלונית ממקום פלוני ואמר זה שמי וזה שם אשתי פסול לגרש בו דילמא כדרב פפא דאמר *רב פפא הכא בסופרים העשויין להתלמד עסקינן ולא איכתוב לשום כריתות כלל אלא מהא יתר

הוי כשר דעל דעת רחמנא הוא עושה פרים נמי תנא דמתני' בשלא לשמו ולשמו לשם שלמים ולשם פסח ולאו דווקא דה"ה לסתמא ולשם פסח דמיפסל בתחילת שחיטה: **לשם ששה דברים**. משנה בפרק ב"ש ומקרבי יליף להו: **לשם זבח**. לשם מה שהוקדש: **לשם ובח**. שיתכפר בו בעליו ולא שיתכפר בו אחר: **לשם** (ל) **שם**. (לנחת רוח) להקב"ה שאמר ("ונעשה רצוני): **לשם אשים**. להקטירם ולא לעשותם גלי על המזבח קרבוניי"ם בלע"ז: **לשם ריח**. לאפוקי איברים שנלקח והטנף דשוב אין בהן ריח והכי מפרש להו התם: **לשם ניחוח**. לשם הנחת רוח להקב"ה שאמר ונעשה רצוני: **שלא פיס בלבו**. לשמו אלא סתם ולא הזכיר אחד מאלה: **שתנאי בית דין הוא**. שישחטו סתם ולא יזכירו בשחיטתן לשמו כדמפרש טעמא ואזיל אתנו ב"ד דלא לימא לשמן ט': **וגבי גט דסתמא פסול מנא ליה**. כלומר היכי שמע ליה רבא נמתני' דגיטין, דפסול, דתיקשה ליה ורמינהי אהדדי: **מקרין**. את התלמידין שמלמדין אותן לכתוב טופסי גיטין: **דלא איכתוב לשם כריתות כלל**. לאבל היכא דאיכתב ג] לשם כריתות שיהא מזומן לו לכשיזדמן לו *מגרש שמו ושם אשתו ג] שיין בו כשר וגמלך

נדר פוא. דהא "כאשר נדרת" כתיב ויש חילוק בין נדר לנדבה, נדר = דאמר "הרי עלי" ונדבה = "הרי זו": **אם כמה שנדרת עשית**. שעבד עבוזותיה לשמה: **יפא נדר**. ויעלה זה לנדרך: **ואם לאו יפא לנדבה**. כלומר התנדבת לזה נדבה אחרת ולא לשם הראשונה: **ונדבה מי שרי לשנויי בה**. וכיון דרחמנא קרייה נדבה מי שרי לשנויי בה הא אמרינן בפ' שני (לקמן ד' כט:) אסור לחשב בקדשים ויליף מקרא דלא יחשב והכי מידרש קרא אם טולא שפחיך תשמור ועשית לו יהיה נדר אשר נדרת ואם לאו נדבה: (מפי המשנה במנחות עד כאן): **לא פיס נכן בשוריפא בשחוטא**. כלומר חבל על שלא היית אומר בשבת אלנו בחוך התחום שאוכל לבא לביית המדרש ולשמוע: **כי מרפך**. שם מקום: **ושני לו**. ופירקן: **שלא לשמן**. משמע דעקר שמייהו בהדיא: **שלא לשם אשה**. האשה האחת, שנכתב לשום אחרת שמה כשם זו פסול דכתיב "וכתב לה"=לשמה: **וספפא נמי פסול**. כגון אם כתבו הסופר [סתם] לשם לאה שיהא מזומן לכשיבא אדם אלנו שמנו ושם אשתו (שוין) כן ויתנו לו ולקמן מפרש מגלן ממתני' דסתם פסול: **ושני**. ותירץ רבא גופיה דרמינהו אהדדי: **בספפא לשמן עומדין**. הילכך כל כמה דלא עקר שמייהו בהדיא הוו לשמן: **מגלן**. *ממתני' היכי שמע ליה רבא דתיקשה ליה: **שנזכרו שלא לשמן**. משמע דעקר שמן מכן. **שלא נזכרו לשמן**. משמע שלא הזכיר שמן עלייהו דהייט סתמא: **שנכתב שלא לשם אשה זו**. משמע שנכתב לשם אחרת בפירוש: **כילד לשמן כו'**. מתני' היא: **לשם פסח ולשם שלמים**. כך חיסר עליו: **הא לשם פסח וסתמא**. שלא חיסר אחריו לשם שלמים, כשר, ואע"ג דסוף שחיטה, סתמא אשחחיט: **אלמא סתמן כלשמן דמי**. דאי כשלא לשמן דמי הויא ליה כאילו אמר לשם פסח ולשם שלמים: **על דעת [רחמנא]**. אבל] היכא דסתמיה קוליה סתמא תימא לך דפסול: **הא סתמא [ולשם] פסח**. תחילה שחטה סתם וסופה לשם פסח כשר ולא מיפסיל מטוס תחילתה אלמא סתמא כלשמן: **ג' מיידי כו'**. כלומר לעולם לא תידוק מינה הא סתמא ולשם פסח כשר דלעולם אימא לך פסול דסתמא כשלא לשמו והאי דקתני לשם שלמים אירעי דפרים בלשמן ולא לשמן לשם שלמים דהתם דווקא הוא דאין סתמא כלשמן דמי: **לשם ששה דברים**. מקבה בפרק ב"ש ומקרבי יליף להו: **לשם זבח**. לשם מה שהוקדש: **לשם ובח**. שיתכפר בו בעליו ולא שיתכפר בו אחר: **לשם** (ל) **שם**. (לנחת רוח) להקב"ה שאמר ("ונעשה רצוני): **לשם אשים**. להקטירם ולא לעשותם גלי על המזבח קרבוניי"ם בלע"ז: **לשם ריח**. לאפוקי איברים שנלקח והטנף דשוב אין בהן ריח והכי מפרש להו התם: **לשם ניחוח**. לשם הנחת רוח להקב"ה שאמר ונעשה רצוני: **שלא פיס בלבו**. לשמו אלא סתם ולא הזכיר אחד מאלה: **שתנאי בית דין הוא**. שישחטו סתם ולא יזכירו בשחיטתן לשמו כדמפרש טעמא ואזיל אתנו ב"ד דלא לימא לשמן ט': **וגבי גט דסתמא פסול מנא ליה**. כלומר היכי שמע ליה רבא נמתני' דגיטין, דפסול, דתיקשה ליה ורמינהי אהדדי: **מקרין**. את התלמידין שמלמדין אותן לכתוב טופסי גיטין: **דלא איכתוב לשם כריתות כלל**. לאבל היכא דאיכתב ג] לשם כריתות שיהא מזומן לו לכשיזדמן לו *מגרש שמו ושם אשתו ג] שיין בו כשר וגמלך

ג א מיי' פ"ד מהל' מעשה"ק הלכה י ושיין רש"ק:

ד ב נ ד מיי' פ"ג מהל' גירושין הל"ח סמג עשין נ טושיע אה"ע סי' [illegible] קלת סעיף ח:

מתנה (דף ג:) רא"... ואתנו הדלאת קושיא ואתן תשובת נוטא ט"ן

ה) נתחים שנתחלו סתם - כשרים ב) נ"ל אשר שנכתבה סתם (טלא נכתב לשם אשה ז"ל) - כפסק מתנה

תנן, ורמינהו ב' מקרות שנראות סותרות הדדי [illegible] מתנה

ו) "נחמא בסתמא בשירין מגלן" ב) "נ"ל דסתמא פסול מגלן"

נ"ל הוספות לדברי רבינו אלו

הגהות הב"ח

(ה) גמ' אלא מהא כיצד לשמן כו' ואיתיה דתנן נמתק: (ב) שם ולשם לשם הסם: (ג) שם ולשם קול סופרים מקרין איש פלוני מגרש את פלוני: (ד) רש"י ד"ה לשם הסם לנחת רוח להקביה שאמר ונעשה רצונו. נ"ב לנו הייטו לשם ניחוח וכן מבואר לקמן דף מו ע"ב וכ"ל שהוא שוחט לשם הקביה ומתילה הוא נחת רוח כו' מה שא"כ לשם ניחוח שאיך לשחוט עבור נחת רוח וקי"ל:

גליון הש"ס

גמ' כל השאה על דעת ראשונה. לקמן דף מח ע"ב שבת דף לא ע"ח: תוס' ד"ה סתם וכו' אלא שלא תשמשנו. עיין בתשובת הרי"ם אלנאקר סי' פח:

ג"ח דהתם

ג"ח לנ"ל בסוף שחיטה לשם פסח

שיטה מקובצת

ה] אלא מהא כיצד לשמן כו' וא"ת הבקשה מאי ס"ד וכי תעלה על דעתך דלשולם עמוד ויאמר לשם פסח וי"ל דאא"נ דבכל עבודה ועבודה יש לו לפרש לשם פסח והשתא לפי' זה הוי פי' דסתני' דלשמו ושלא לשמו בשתי עבודות כמו בשחיטה וקבלה ששחט לשם פסח וקבל לשם שלמים ולא נחיה דע"כ דלשמו ושלא לשמו דסתני' ד"ל הכל בעבודה אחת כדפ"ה לקמן דאי בשתי עבודות הייטו רישא דפסח והתמאת ששחטו שלא לשמו וקבל והלך וזרק שלא לשמו דאי קאמר כדפ"ה לקמן דליכא למ"מר דעשה כל העבודות שלא לשמן דלמה לי כולי האי בחדא מני אלא ע"כ אי אי קאמר וא"כ פיפא דקתני לשמו ושלא לשמו ר"ל בעבודה אחת ששחט לשם פסח ולשם שלמים וא"כ הדרא קושיא לדוכתיה וי"ל דמשחיטה פריך דמשמע ליה לשמו ושלא לשמו בשחיטה ששחט סימן ראשון לשם פסח. תוס' פוך: ד] כיאכתב ליה לשם אשתו: ג] כן כשר ותיבות שוין בו נמחק: ד] בקונטרס פ' וכו' ותוס' פוך תירצו דמשחיטה פריך דמשמע ליה לשמו ושלא לשמו בשחיטה ששחט סימן אחד לשם פסח וסימן ב' לשם שלמים ולכך דייק הא לשם פסח וסתמא כשר אלמא סתמא כלשמן דמי דא' כשלא לשמן דמי דא' כשלא לשם פסח מ"ם בכל סימן וסימן הוה לו לה כיר לשם פסח ע"כ: ה] לשם אחד והא דקאמר ר"י שלא הוה בלבו הייטו שלא הוה ניכר וידוע לשומעין אם היה בלבו לכך והייטו (רשב"ם) [דשהם] בשתיקה כלומר שלא נדר בשפתיו מה שחשב בלבו והא דפריך בגמרא ואי ס"ד סתמא פסול קיימי ב"ד ומתני מילתא דמיפסל ביה ה"ם מילתא שיבא לידי פסול דהיינו ע"י שתיקה דמתוך שיתעוק אולי ישכח ולא יכוין גם בלבו ומיפסל א' סתמא פסול דיותר יבא שלא יחשוב כלל כשהוא מחשב בלבו מאם לשעות ולומר שלא לשמו אם הוא אומר לשמו בפירוש. תוס' פוך: